

روز مخصوص زیارتی امام رضا(ع)

امروز ۲۳ ذی القعدة روزی بسیار شریف، روز مخصوص زیارتی امام رضا(ع) و زیارت آن حضرت از دور و نزدیک سنت است.

ایسنا/آذربایجان شرقی امروز ۲۳ ذی القعدة روزی بسیار شریف، روز مخصوص زیارتی امام رضا(ع) و زیارت آن حضرت از دور و نزدیک سنت است.

در هر زمان و مکانی که هستیم باید فرصت را برای زیارت قبور ائمه اطهار(ع) غنیمت شماریم، فرصتی که شاید فقط یکبار نصیبمان می شود و سال ها دوباره باید انتظار زیارت بکشیم. از بزرگان دینی ما سفارش بسیاری بر زیارت عتبات عالیات و حرمین شریفین امام رضا(ع) و حضرت معصومه(س) شده است. چه خوب است که زیارت آن حضرت در چهارچوب این قاعده کلی در ساعت های خاص مانند ثلث آخر شب، قبل از اذان صبح، بین الطلوعین، شب جمعه و ... که مؤثرتر است، انجام شود. با این حال رفتن به زیارت آن حضرت در این زمان های خاص تأکید شده است.

البته باید در نظر داشت که روزهای خاصی نیز وجود دارد که زیارت قبور امامان شریفان تأکید شده است، در باب امام رضا(ع) چند روز ویژه مانند ولادت، شهادت، بیست و سوم و بیست و پنجم ذی القعدة، ماه رمضان و ماه رجب سفارش شده است.

ثواب زیارت امام رضا(ع)

مرحوم شیخ عباس قمی در وقایع الایام و مفاتیح الجنان در فضیلت ماه ذی القعدة و به خصوص روز زیارتی امام رضا(ع) می نویسد: «بدان که این ماه اول ماه های حرام است که حق تعالی در قرآن مجید ذکر فرموده و آنها ذی القعدة و ذی الحجه، محرم و رجب است که در اسلام معظم و مکرم بوده اند و سید ابن طاووس روایتی نقل کرده که ذی القعدة محل اجابت دعاست در وقت شدت و در روز یکشنبه این ماه نمازی با فضیلت بسیار از رسول خدا(ص) روایت کرده که مجلس آن است که هر که آنرا به جا آورد، توبه اش مقبول و گناهش آمرزیده شود و خصماء او در روز قیامت از او راضی شوند و با ایمان بمیرد و دینش گرفته نشود و قبرش گشاده و نورانی گردد و والدینش از او راضی گردند و مغفرت شامل حال والدین او و ذریه او گردد و توسعه رزق پیدا کند و ملک الموت با او در وقت مردن مدارا کند و به آسانی جان او بیرون شود».

روایت شده که هر که در یکی از ماه های حرام سه روز متوالی که پنجشنبه و جمعه و شنبه باشد روزه بگیرد، ثواب ۹۰۰ سال عبادت برای او نوشته شود.

شیخ کلینی(ره) هم در باب زیارت امام هشتم(ع) گفته است: زیارت حضرت برابر است با ثواب هزار حج و در صورت زیارت با معرفت برابر است با ثواب یک میلیون حج، ثواب انفاق و جهاد در راه خدا قبل از فتح مکه، ثواب هفتاد شهیدی که در رکاب پیامبر(ص) جهاد کرده باشند.

آیت الله بهجت نیز در خصوص زیارت امام رضا(ع) سفارش کرده است: زیارت شما قلبی باشد. در موقع ورود اذن دخول بخواهید، اگر حال داشتید به حرم بروید. هنگامی که از حضرت رضا(ع) اذن دخول می طلبید و می گوید: «أدخل یا حجة الله؛ ای حجت خدا، آیا وارد شوم؟» به قلبتان مراجعه کنید و ببینید آیا تحولی در آن به وجود آمده و تغییر یافته است یا نه؟ اگر تغییری حال در شما بود، حضرت(ع) به شما اجازه داده است. اذن دخول حضرت سیدالشهدا(ع) گریه است، اگر اشک آمد امام حسین(ع) اذن دخول داده اند و وارد شوید.

اگر حال داشتید به حرم وارد شوید. اگر هیچ تغییری در دل شما به وجود نیامد و دیدید حالتان مساعد نیست، بهتر است به کار مستحبی دیگری بپردازید. سه روز روزه بگیرید و غسل کنید و بعد به حرم بروید و دوباره از حضرت اجازه ورود بخواهید.

آیت الله بهجت با اشاره این مطلب که زیارت امام رضا(ع) از زیارت امام حسین(ع) نیز بالاتر است، گفته است: زیارت شما باید از صمیم قلب باشد. در هنگام ورود اذن دخول بخواهید و اگر حال مساعدی داشتید به حرم بروید.

روزهایی ویژه زیارت امام رضا(ع)

علامه مجلسی در بحارالانوار بر استحباب زیارت امام رضا(ع) در روزهای خاصی تأکید بیشتری داشته اند، روز تولد آن حضرت، یازدهم ذی القعدة. روز شهادت امام(ع)، آخرین روز یا هفدهم ماه صفر یا بیست و چهارم ماه رمضان، روز بیعت مردم با ایشان یعنی روز اول یا ششم ماه رمضان. روز بیست و سوم ذی القعدة که بنا بر قولی در چنین روزی آن حضرت به شهادت رسیده اند.

روز بیست و پنجم ماه ذی القعدة، معروف به روز «دحوالارض» روزی که خدای متعال زمین را گسترانید، عبادت در آن روز آثار و برکت های عظیم و بی مانندی دارد و زیارت امام رضا(ع) در آن روز افضل اعمال دانسته شده است. روز چهارشنبه، این روز به نام امامان موسی بن جعفر(ع)، علی بن موسی(ع)، محمد بن علی(ع) و علی بن محمد(ع) است. در روز جمعه نیز زیارت چهارده معصوم و از جمله حضرت علی بن موسی الرضا(ع) مستحب است.

درباره آداب تشریف باید گفت که مرقد مطهر حضرت رضا(ع) کانون فرازفرود فرشتگان الهی و محل عبادت و راز و نیاز بندگان شایسته خدا و عارفان و عالمان خدانشناس است. این ها نشانگر آن است که همواره باید باادب و فروتنانه وارد این بارگاه باعظمت شد و حرمت حریم علی بن موسی الرضا(ع) را به گونه ای شایسته پاس داشت.

عالمان بزرگ شیعه برای زیارت آدابی آورده اند که رعایت آن ها در همه حرم های ائمه(ع) به ویژه حرم امام رضا(ع) تاکید شده است و چه نیکوست که در روز زیارتی آن حضرت که بهترین روزها در زیارتشان است این اعمال را رعایت کنیم.

در روایات درباره پیش از زیارت تاکید شده است که غسل کنید و لباس های تمیز، پاک و نو بپوشید. با حالت خشوع و خشوع به سوی حرم حرکت کنید و مدام ذکر بگویید و چون به درگاه حرم رسیدید، بایستید و دعا و اذن دخول بخوانید و بکوشید تا حالت خشوع و خضوع و رقت قلب در خود پدید آوری. درمقابل ضریح بایستید و زیارت و دعا بخوانید.

پس از زیارت، گونه راست و سپس چپ را بر ضریح بگذارید و از روی تضرع و خشوع دعا کنید و خدای را به حق خودش و به حق صاحب قبر قسم دهید و بخواهید که خدا ایشان را شفیع قرار دهد. بنا بر آداب اسلامی لازم است که دعاکننده در دعاکردن اصرار ورزیده و پافشاری کند، آن گاه به بالای سر بیاید و دوباره دعا کنید. پس از زیارت دورکعت نماز بالای سر حضرت بخوانید.

پس از نماز زیارت، دعاهایی را که نقل شده و زیارت نامه های معتبر مانند زیارت امین...، جامعه کبیره و زیارت خاصه امام رضا(ع) بخوانید و برای امور دینی و دنیوی خود دعا کنید. هرچه دعا را به دیگران تعمیم دهید، به اجابت نزدیک تر است.

مقداری قرآن تلاوت کنید و ثوابش را به حضرت اهدا کنید. این عمل به نوعی تعظیم و بزرگداشت حضرت محسوب می شود. سپس استغفار کرده و از گناهان خود توبه کنید.

به خادمان حضرت رضا(ع) احترام کنید که نوعی احترام به حضرت به شمار می آید. برای احترام به امام معصوم و باقی ماندن شدت شوق به زیارت، در خارج شدن از حرم عجله نکنید و هنگام خروج پشت به قبر حرکت نکنید.

صدقه و انفاق به نیازمندان را به ویژه اگر از سادات باشند، فراموش نکنید. وقتی جمعیت زائران زیاد است، مستحب است آنان که درکنار ضریح یا مکان های با فضیلت قرار دارند، زودتر زیارت خود را تمام کنند تا نوبت به دیگران هم برسد. مستحب است کسی که به زیارت می رود به نیابت از پدر و مادر و دوستان بلکه همه مؤمنان زیارت کند.

زیارت شیعه و سنی ندارد، شخصیت و کرامت امام رضا(ع) در نظر اهل خرد و شیعه و سنی تا اندازه ای بوده است که برآورده شدن حاجات و توسل به ایشان برای آنان امری مسلم و مجرب به شمار می رفته است؛ به گونه ای که «محمدبن علی بن سهل» از فقیهان بنام شافعی دراین باره گفته است: «هر مشکلی از امور دینی و دنیوی بر من عارض می گشت برای حل آن گرفتاری، به زیارت مرقد مطهر امام رضا(ع) می رفتم و درکنار آن بقیعه متبرکه دعا می کردم و حاجتم برآورده و مشکلم برطرف می شد و این موضوع برایم به صورت عادت درآمد و به تجربه نیز ثابت شده بود.»

صلوات خاصه امام رضا(ع):

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا الْمُرْتَضَى الْأَمَامِ التَّقِيِّ التَّقِيَّ وَحُجَّتِكَ عَلَى مَنْ فُوقَ الْأَرْضِ وَمَنْ تَحْتَ الثَّرَى الصِّدِّيقِ الشَّهِيدِ صَلَوةً كَثِيرَةً تَامَةً زَاكِيَةً مُتَوَاصِلَةً مُتَوَاتِرَةً مُتَرَادِفَةً كَافِلَةً مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَاءِكَ؛ خدایا درود فرست بر علی بن موسی الرضا آن امام پسندیده با تقوای پاک و حجت تو بر هر که روی زمین و هر که در زیر زمین است آن راستگوی شهید درودی بسیار و تام و پاکیزه و پیوسته و پی در پی و دنبال هم مانند بهترین درودی که می فرستی بر یکی از دوستانت.

زیارت مختصر امام رضا(ع):

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَابْنَ وَلِيِّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْهُدَى وَالْعُرْوَةَ الْوُثْقَى وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ مَضِيَّتْ عَلَى مَا مَضَى عَلَيْهِ آبَاؤُكَ الطَّاهِرُونَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ لَمْ تُؤْتِرْ عَمِيَّ عَلَى هُدًى وَلَمْ تَمَلْ مِنْ حَقِّ إِلَى بَاطِلٍ وَأَنَّكَ تَصَحَّحْتَ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَأَدْبَيْتَ الْأَمَانَةَ فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنِ الْإِسْلَامِ وَأَهْلِهِ خَيْرَ الْجَزَاءِ أَتَيْتُكَ يَا بَابِي وَ أَمَى زَائِرًا عَارِفًا بِحَقِّكَ مُؤَلِّيًا لِأَوْلِيَاءِكَ مُعَايِدًا لِأَعْدَائِكَ فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا بِنَّ رَسُولِ اللَّهِ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْهَادِي وَالْوَلِيُّ الْمُرْشِدُ ابْتَرَأُ إِلَى اللَّهِ مِنْ أَعْدَائِكَ وَأَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ بِوَلَايَتِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ؛

سلام بر تو ای ولی (و نماینده) خدا و فرزند ولی او سلام بر تو ای حجت خدا و فرزند حجت او سلام بر تو ای پیشوای هدایت و رشته محکم حق، و رحمت خدا و برکاتش نیز بر تو باد گواهی دهم که تو به همان راهی رفتی که پدران پاکت بدان راه رفتند دروهای خدا بر ایشان باد اختیار نکردی کوری (گمراهی) را بر هدایت و تمایل نگشتی از حق بسوی باطل و تو بر راستی خیرخواهی کردی برای خدا و پیامبرش و پرداختی امانت را پس خداوند پاداشت دهد از دین اسلام و مسلمانان به بهترین پاداش، آمده ام پدرم و مادرم به

فدایت به درگاه تو برای زیارت با معرفت به حق تو و دوستدارم دوستانت را و دشمنم با دشمنانت پس شفاعت کن از من در نزد پروردگارت،

سلام بر تو ای مولا و سرور من ای فرزند رسول خدا و رحمت خدا و برکاتش بر تو باد گواهی دهم که توئی امام راهنما و سرپرست با رشد و هدایت بیزاری جویم بدرگاه خداوند از دشمنانت و تقرب جویم بدرگاه خدا بوسیله دوستی تو درود خدا و رحمت خدا و برکاتش بر تو باد.